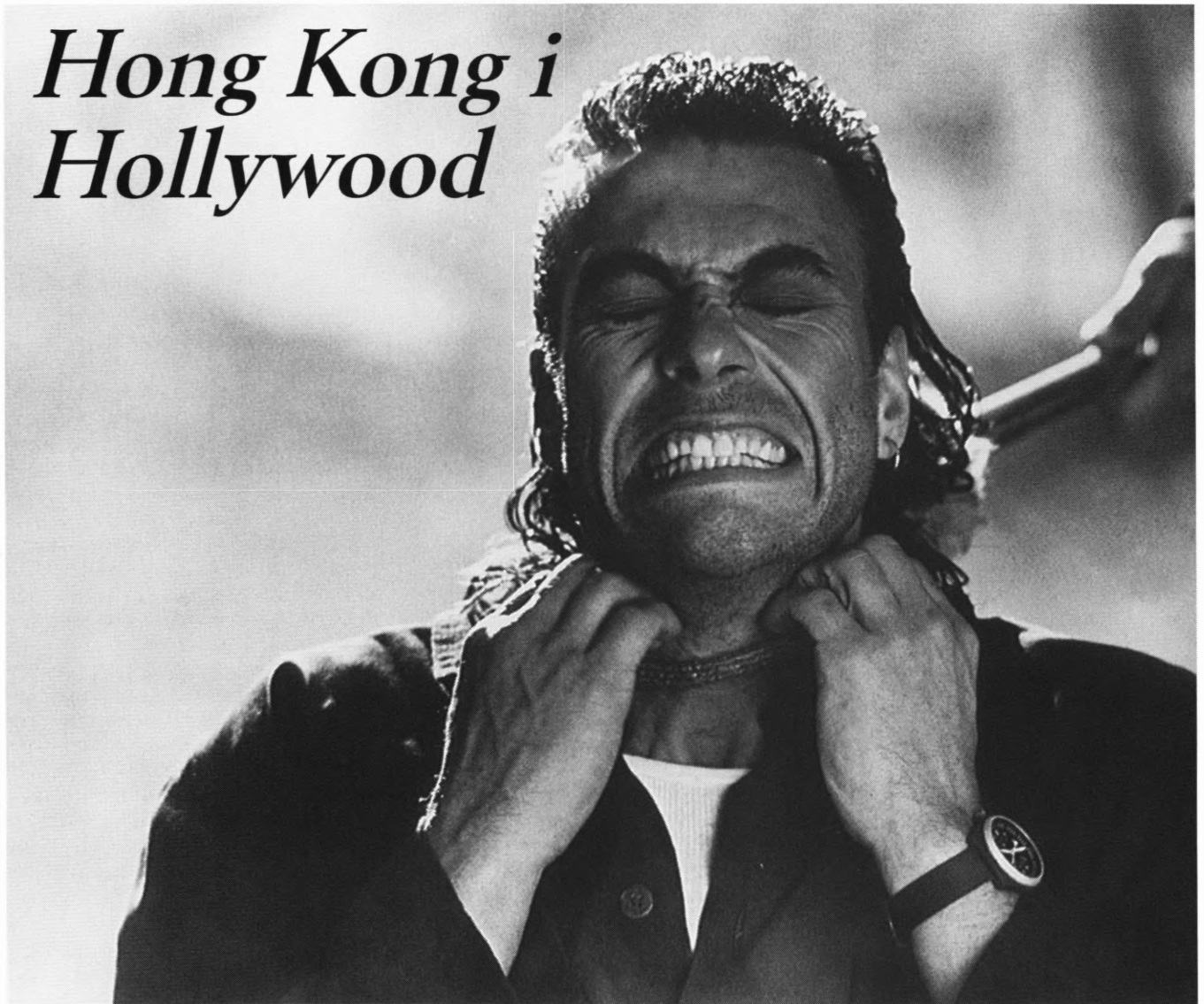

Hong Kong i Hollywood

Med udgangspunkt i John Woo filmen *Hard Target* kigger vi lidt på filmisk kulturudveksling.

af Flemming Kaspersen

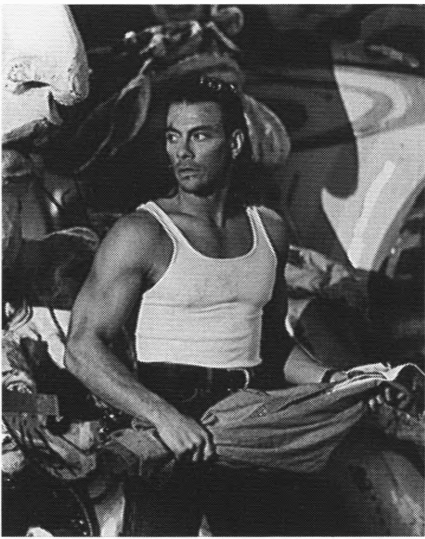
Actioninstruktøren John Woo er Hong Kong-filmens største eksportnavn siden Bruce Lee, hvis lille håndfulde kung fu-film fra starten af 70'erne for længst har opnået klassikerstatus. Hong Kongs filmindustri er blevet berømt for sin store produktion af kung fu-, action- og fantasyfilm: udprægede genrefilm, som med deres fokus på det fysiske og

det spektakulære er så tilpas lidt verbale, at de kan trodse sprogbarrieren og eksporteres bredt – men som til gengæld er så konventionaliserede, at de for det meste kun når ud til et smalt og ultraspecialiseret publikum.

Efter 20 år (han debuterede som instruktør i 1973 hos det legendariske Golden Harvest produktionsselskab) og lige så mange film er John Woo nu ubetinget Hong Kongs mest kendte filmmager – navnet at nævne når talen falder på hip action. Ikke mindst takket være kometen Quentin Tarantino, der imiterer Woo i *Håndlangerne*, lader sin hovedperson se en konstant strøm af Woo-film på sin video i *True Romance*, og som har skrevet et manuskript som Woo skal instruere.

Østens Sergio Leone

'Østens Sergio Leone' er John Woo blevet kaldt, og selvom de to instruktører ikke ligner hinanden i hverken stil eller temaer, så er sammenligningen ganske rammende. John Woos episke actionfilm – film som *A Better Tomorrow 1 og 2* (86 og 87), *The Killer* (89) og *Hardboiled* (91 – vist på den danske Natfilmfestival i februar i år) – tager ærkeamerikanske genrer og mimer konventionerne som ren overflade, fravriker billederne enhver dybere social og historisk resonans. Som en hyperkinetisk Jean-Pierre Melville (eller en mindre beskidt Leone) lader han sine film blive til parader af referencer vredet igennem et helt fremmed perspektiv. Tag f.eks. *The Killer*: historien om en ærefuld lejemor-

Side 8 samt herover: Jean-Claude Van Damme i *Hard Target*.

der kommer til at blinde en ung pige og derefter sætter sig for at lave et sidste job for at få penge til at betale den operation, der kan give hende synet tilbage. Den blander det drivende sentimentale (handlingen minder meget om Douglas Sirks *Magnificent Obsession!*) med den mest kyniske, meningsløse ultravold (filmens ildkampe ligner slutningen på *Den vilde bande* ganget med ti!). Disse konstante skift i tone kunne ende med at virke totalt fremmedgørende på et vestligt publikum, men i stedet fungerer *The Killer* i kraft af sin ustoppelige energi bare som en fuldstændigt rensset actionfilm.

Belgisk stjerne

Nu er John Woo flyttet til Los Angeles – til dels i protest mod Hong Kongs overdragelse til Kina i 1997 – og med *Hard Target* har han lavet sin første film i Hollywood.

Hard Target er en slags opdatering af den klassiske 'The most dangerous game'. En gruppe skruppelløse mænd (een af dem er en hvid sydafrikaner!) tjener formuer ved at arrangere en helt særlig form for storsildtjagt for kunder der har penge nok. Byttet er hjemløse krigsveteraner, der ikke har en chance overfor jægerens højteknologiske våben. Den belgiske kampsportsstjerne Jean-Claude Van Damme er den arbejdsløse sømand, der kommer på sporet af sandheden og ender med at blive jægerens sidste 'hard target'. Klassisk Hollywood-action; og langt hen ad vejen mere Hollywood end John Woo.

Jean-Claude Van Damme tilhører Hollywoods B-hold af actionstjerner. Hans film er succesfulde, men appellerer overvejende til genrens faste publikum, og han har Arnold Schwarzeneggers sproglige og skuespilmæssige svagheder, men uden hans charme og kommercielle tæft. Til gengæld er hans kampteknik gennemført elegant, sine steder ligefrem inspireret, og hans fysik er mere yndefuld end oppumpet – alt sammen noget der passer fint til John Woos visuelt polerede, ordfattige stil, og instruktørens baggrund i martial arts-genren.

Hard Target er bare langt fra nogen perfekt actionfilm. Fortællingen hænger sammen, og actionscenerne fungerer. Skuddene og eksplosionerne og nærkampene er der, ligesom Woos evigt bevægelige, lavt krybende vidvinkelkamera og hans melodramatiske brug af slow motion – men den rå adrenalin man finder i film som *The Killer* og *Hardboiled*, fornemmelsen af totalt svimlende delirium når skudkampene forvandles til abstrakte, sugende voldsballerter, mærkes kun glimtvis. Og problemet hedder Hollywood; een ting er at mime overflader og stilistiske konventioner, noget andet er at blive en del af hele det system der producerer disse konventioner.

Tæmmet

Hard Target er simpelthen ikke ekstrem nok. Manuskriptet (af Chuck

Pfarrer, en tidligere soldat i elitekorpset Navy SEALs) er meget traditionelt, og rummer ikke plads til de corny, melodramatiske dybder som giver Woos tidligere film deres særlige tone – væk er den tænder-skærende sentimentalitet, der til tider får Woos Hong Kong-film til at gå næsten i stå, men som modsat giver filmene en campet poesi og får voldsorgierne til at virke så meget mere brutale. Og også i volden er der skåret hjørner. Den amerikanske censurmyndighed MPAA gav oprindeligt filmen en NC-17 rating, som er ensbetydende med at det ville blive så godt som umuligt for *Hard Target* at nå ud til et stort publikum. Universal, der har produceret filmen, krævede den mildere R-rating – og rygtet vil vide, at også den meget ambitiøse Van Damme pressede instruktøren for at sikre sig et kommercielt hit. Syv gange måtte Woo tilbage til MPAA, før de gav filmen den ønskede R-rating, og selvom filmen er meget voldelig, så er der langt til Woos tidligere excesser. Interessant nok har hans kamp med censuren i et Hollywood, der mere end nogensinde er på vagt overfor filmvolden, fundet sted samtidig med at Hollywood er gået i gang med en genindspilning af *The Killer!*

Hard Target er lavet af en tæmmet John Woo. Men i tilstrækkeligt mange sekvenser demonstrerer han stadig, at det ikke er det samme som en tam John Woo!

Herunder: Van Dammes kampteknik er gennemført elegant.

Hard Target (...), USA 1993. I: John Woo. Medv: Jean-Claude Van Damme, Yancy Butler, Lance Henriksen.

